

Verslag wedstrijdbezoek HFC Haarlem - Stormvogels Telstar Combinatie d.d. 28 maart 2004

Den Haag, juni 2004

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
2	Vorbereiding	4
2.1	Vooroverleg	4
2.2	Aandachtspunten Auditteam	7
3	Waarnemingen auditteam tijdens wedstrijdbezoek 28 maart 2004	8
3.1	Rolverdeling leden van het auditteam en medewerkers DSP-groep	8
3.2	Waarnemingen	8
4	Conclusies en aanbevelingen	12
	Bijlagen	
Bijlage 1	Samenstelling auditteam	16

1 Inleiding

Het nieuwe 'beleidskader bestrijding voetbalvandalisme en voetbalgeweld' is in 2003 door de interdisciplinaire stuurgroep bestrijding voetbalvandalisme en geweld vastgesteld. In dit beleidskader is onder meer opgenomen dat door de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties een auditteam voetbalvandalisme ingesteld zal worden. Dit is voor aanvang van de competitie 2003-2004 gebeurd. Dit team heeft tot taak feitenonderzoek te doen naar ingrijpende incidenten van voetbalvandalisme in Nederland en onderzoek te doen naar het voorkomen van incidenten. Om inzicht te krijgen in die factoren die een rol spelen bij het verloop van een wedstrijd bezoekt het auditteam ook een aantal (risico)wedstrijden. Doel van deze bezoeken is om lering te trekken uit de voorbereiding en uitvoering van maatregelen die worden getroffen om een risicowedstrijd in goede banen te leiden. Daarbij wordt nagegaan of en hoe het 'beleidskader bestrijding voetbalvandalisme en voetbalgeweld' in de praktijk wordt toegepast.

Het auditteam wordt in zijn werkzaamheden ondersteund door medewerkers van onderzoeks- en adviesbureau DSP-groep.

De wedstrijd HFC Haarlem- Stormvogels Telstar van 28 maart 2004 was de vierde en laatste wedstrijd in het kader van het wedstrijdbezoeken van het auditteam. Het auditteam was aanwezig bij het vooroverleg en de wedstrijd-dag.

Het auditteam bedankt alle betrokkenen voor hun gastvrijheid en bereid willige medewerking.

2 Voorbereiding

2.1 Vooroverleg

Ongeveer zes weken voor de wedstrijd vindt een vooroverleg plaats waarbij in ieder geval de thuisspelende en bezoekende BVO alsmede de beide politiekorpsen vertegenwoordigd zijn. In dit vooroverleg dient de thuisspelende BVO op basis van de checklist voorbereiding wedstrijden schriftelijk vast te leggen welke middelen, procedures en acties vereist zijn voor de organisatie van de wedstrijd. In gezamenlijk overleg wordt een aantal veiligheidsmaatregelen, zoals bijvoorbeeld de kaartverkoop en de politie-inzet, nader uitgewerkt. Belangrijke achterliggende informatie hierbij is het aantal te verwachten bezoekers van de bezoekende vereniging en wat er leeft bij de (problematische) supporters van beide verenigingen. De wedstrijddraaiboeken van beide verenigingen worden op grond van dit overleg aangevuld.

Het vooroverleg vond plaats op donderdag 19 februari 2004 om 16.00 uur te Haarlem in de bestuurskamer van HFC Haarlem.

Bij dit overleg waren aanwezig:

- Ab van Deventer politie Haarlem
- R. Kerkman politie Haarlem
- Martijn van Riessen supportersvereniging Haarlem
- Peter Beijer politie Velsen
- N.B. van Roden manager Algemene Zaken Telstar
- R.E. de Smit veiligheidscoördinator Stormvogels Telstar
- Rinus Ravenstein publieks en veiligheidszaken
- Agnes Bürmann DSP-groep voor het Auditteam voetbalvandalisme
- Marga van Aalst DSP-groep voor het Auditteam voetbalvandalisme

Afwezig:

- Eric de Visser officier van justitie
- Mevrouw Laros-van der Jagt gemeente Haarlem

Risicowedstrijd C

De status van de wedstrijd is C risico, in verband met rivaliteit tussen de 2 verenigingen die in aangrenzende gemeenten zitten en het uit de hand lopen van deze wedstrijd 2 jaar geleden. Vooral de Haarlem supporters hebben zich toen behoorlijk misdragen. De club heeft geprobeerd een flink aantal stadionverboden uit te delen, maar door de KNVB is dit later allemaal weer teruggedraaid. Haarlem heeft daar een hoop narigheid mee gehad. De terreinen van Haarlem worden sinds een aantal jaren bewaakt in de nacht voor het treffen tegen Stormvogels Telstar. Supporters van Stormvogels Telstar hebben al verschillende malen de doelen beklad, de middenstip verwijderd etc.

Risicowedstrijden speelt Haarlem altijd op zondag. Dit seizoen is de wedstrijd tegen Stormvogels Telstar de enige wedstrijd die op zondag gespeeld wordt (de rest is allemaal op vrijdagavond). De club speelt ook liever op vrijdagavond want dan komen er meer bezoekers (geen concurrentie met amateurvoetbal).

Er geldt voor supporters van Haarlem een combiregeling (bus) als zij naar Stormvogels Telstar gaan. Omgekeerd is het voor de supporters van Stormvogels Telstar vrij reizen. De BVO HFC Haarlem hoopt dat de Haarlem-supporters volgend jaar ook vrij kunnen reizen.

Situatie Haarlem

Er is sinds 2 jaar een nieuw bestuur bij HFC Haarlem en er is een aparte portefeuille gecreëerd voor publiekszaken en veiligheid. Er wordt gewerkt aan een herstructurering van het stewardapparaat: de veiligheidscoördinator is al een tijdje uit de running en het is niet duidelijk of hij nog terug komt. Rinus Ravenstein vervult nu tijdelijk deze functie omdat publiek en veiligheidszaken onder hem vallen. Als de veiligheidscoördinator niet terug komt schuift waarschijnlijk de hoofdsteward door naar deze functie.

Kaartverkoop en inzet stewards

HFC Haarlem supporters hebben een seizoenkaart of kunnen via losse verkoop aan de kassa een kaartje kopen. Haarlem werkt niet met de Ticketbox. In principe kunnen alleen Haarlem supporters voor aanvang van de wedstrijd nog een kaartje kopen, maar aangezien hier verder geen controle is kan het best zijn dat ook supporters van Stormvogels Telstar op deze manier nog aan een kaartje komen.

Haarlem verwacht tussen de 1500 en 1800 supporters. Stormvogels Telstar verkoopt zelf kaarten aan eigen publiek. Ze verwachten rond de 200 supporters. Deze komen op eigen gelegenheid gezien de zeer korte afstand. Het bezoekersvak van Haarlem heeft 449 plaatsen, maar ze verkopen er niet meer dan 350.

Stormvogels Telstar neemt 12 stewards mee. Kaartcontrole en fouilleren gebeurt door stewards van Haarlem.

Haarlem zet zijn 25 stewards zo veel mogelijk in op het gastenvak en de Noordtribune waar de lastige supporters zitten. Eventueel wordt Alfa security extra ingehuurd voor de fouillering.

Politie-inzet

De politie-inzet verleden jaar was redelijk groot, maar er was toen een andere insteek. Twee jaar geleden zijn er 58 stadionverboden uitgedeeld aan supporters van Haarlem die zich misdragen hadden. Daarom waren er 1 jaar geleden meer agenten op de been ter assistentie en controle. Ook waren er verleden jaar fusiegeruchten over Stormvogels Telstar en Haarlem, die niet goed vielen bij de fans.

Dit seizoen gedragen de supporters zich tot nu toe goed en er wordt deze keer ook geen ME ingezet.

Stormvogels Telstar laat zijn supporters begeleiden door 1 politiebusje van IJmond met 5 a 6 agenten per bus.

Haarlem zet 3 busjes in, 2 hondenbegeleiders en 3 beredenen. Verder zal er nog 1 jeugdtoezichtteam (jongeren die een toezichthoudende taak vervullen) aanwezig zijn. De politie-inzet wordt hiermee 50% teruggebracht (in vergelijking met verleden jaar) naar ongeveer 40 mensen.

De politie Haarlem werkt met een eigen operationeel draaiboek en heeft op de ochtend voor de wedstrijd nog een commandantenbriefing.

Infrastructuur

De infrastructuur bij het oude Haarlem stadion is vrij slecht. Er is geen parkeergelegenheid en bezoekers parkeren allen in een woongebied. Het stadion biedt plaats aan ongeveer 3400 mensen, gemiddeld zijn er 2000 be-

zoekers. Doordat de staanplaatsen verboden zijn bestaat het stadion alleen nog uit een Noord- en Hoofdtribune. De korte zijkanten waren vroeger staanplaatsen en zijn nu dus leeg. Aan de Noordzijde zit de harde kern met daarnaast een leeg vak en daarnaast weer het vak van de bezoekende supporters. De vakken zijn gescheiden door traliehekken. Het gastenvak zit in een hoek waar de bezoekers direct naar buiten kunnen en via een veilig pad, met aan de ene kant een hek en aan de andere kant water, uit de buurt van de thuis supporters gehouden kunnen worden. De supportersstromen kruisen elkaar niet.

Er zijn geen lexaanwanden in het uitsupportersvak bij Haarlem, wel hekken. Verder zijn er camera's en is er een geluidsinstallatie. Met deze installatie is het echter niet mogelijk sommige tribunes apart te bedienen.

Moeilijke groep

Bij Haarlem zijn 25 tot 40 raddraaiers die geen lid zijn van de supportersvereniging. Ze zijn ook jong (14-18 jaar) en er is sprake van nieuwe aanwas. Deze jongeren mailen en sms'en elkaar en spreken in de stad en buiten het stadion af, waarbij er af en toe wel wat gebeurt.

In de week voorafgaande aan de wedstrijd heeft de harde kerngroep contact gezocht met de veiligheidscoördinator. De harde kern wil wat meer sfeer creëren tijdens de wedstrijd en de veiligheidscoördinator heeft afspraken met deze groep gemaakt om sfeerverhogende activiteiten toe te staan: vlaggen en wc rollen.

Er is geen preventief supportersproject bij HFC Haarlem. Er zijn wel losse activiteiten: Voor de doelgroep tot en met 12 jaar worden de kidsclub en diverse schoolactiviteiten georganiseerd. Voor de groep lastige supporters is er begeleiding bij uitwedstrijden. Dit wordt verzorgd door de supportersvereniging (die zijn 'home' heeft direct naast de hoofdtribune).

Op geregelde basis is er overleg tussen de BVO en de supportersvereniging. De supporters die tot de harde kern gerekend worden zijn geen lid van de supportersvereniging.

HFC Haarlem heeft een groep supporters die, als het even kan, op eigen gelegenheid reist en waar de club geen grip op heeft (ongeveer 15 man). De club overweegt dan ook met een uitkaart te gaan werken.

Op dit moment heeft de club 4 stadionverboden en deze mensen zijn bekend bij de stewards. Zij zouden echter nog best via de losse verkoop kaartjes kunnen kopen. Dit jaar heeft de club er geen stadionverboden bij gekregen.

Bij Stormvogels Telstar is sprake van 25-30 moeilijke jongeren. Dit zijn al jaren dezelfde jongens.

Alcohol

Bij alle wedstrijden van HFC Haarlem (A, B of C categorie) is van 1 uur voor de wedstrijd tot meteen na de wedstrijd een alcohol verbod in het stadion.

Dit is geregeld in een aanwijzingsbesluit van BenW en vastgelegd in een aparte paragraaf betaald voetbal in de APV. Buiten het stadion, op het plein is een buurtsuper die alcohol verkoopt en een benzinstation. Hier geldt het alcoholverbod niet. De buurtsuper is echter op zondag niet open en het benzinstation verkoopt geen alcohol.

Spreekkoren

De tolerantiegrenzen spreekkoren zullen met de scheidsrechters worden besproken. Er wordt over het algemeen niet ingegrepen. Het stilleggen van een wedstrijd schept zijn eigen problemen.

Men is van mening dat een persoonlijke benadering van de lastige supporters het meest helpt.

Haarlem is zeer terughoudend met het stilleggen van de wedstrijd, omdat dit consequenties kan hebben voor het gedrag van de supporters tijdens (het vervolg van) de wedstrijd en daarna. Bovendien kunnen supporters op het stilleggen van de wedstrijd inspelen.

Het beleid ten aanzien van spreekkoren ligt vast in het draaiboek van HFC Haarlem. Het zal ook in het politiedraaiboek vastgelegd worden. (in het politiedraaiboek staat bij tolerantiegrenzen niets over spreekkoren, maar wel: "Optreden van de politie is noodzakelijk bij activiteiten die racisme en vreemdelingenhaat aanwakkeren, zowel individueel als gegroepeerd. Dit voor zover mogelijk.")

Beide BVO's vinden dat de instructie aan de scheidsrechter ruimer is geworden de laatste jaren wat betreft de spreekkoren; de scheidsrechters hebben ruimere bevoegdheden. Men verwacht overigens alleen wat geroep van de Stormvogels Telstar aanhangers richting een vrijwilliger van Haarlem die voorheen vrijwilliger was bij Stormvogels Telstar.

Convenant

In Haarlem is door de betrokken partners nog geen veiligheidsconvenant ontwikkeld, maar worden de notulen van de commissie Algemene Zaken, die het voetbalvandalisme evalueren, gebruikt als convenant.

Door team Noord van de politie is er bij de gemeente wel op aangedrongen een apart convenant op te stellen.

2.2 Aandachtspunten Auditteam

Wat opvalt bij het vooroverleg is dat de draaiboeken van de BVO's en de politie niet worden besproken. Verder is er weinig informatie over het te verwachten supportersgedrag en de wijze waarop opgetreden zal worden bij eventuele ongeregelheden.

3 Waarnemingen auditteam tijdens wedstrijdbezoek 28 maart 2004

3.1 Rolverdeling leden van het auditteam en medewerkers DSP-groep

- Jan Franssen: vanaf 13.30 uur aanwezig bij het overleg met de veiligheidscoördinatoren en scheidsrechters. Tijdens de wedstrijd loopt hij mee met burgemeester Pop van Haarlem.
- Cees Bakker: aanwezig bij de commandantenbriefing op het politiebureau om 11.30 uur. Daarna woont hij in het gezelschap van Rob Kerkman (Uitvoerend teamchef, Basisteam Haarlem-Noord) de wedstrijd bij (binnen en buiten het stadion).
- Anja Beerepoot: om 11.30 uur aanwezig op het stadion bij de briefing van de hoofdsteward en het vooroverleg van de stewards. Tijdens de wedstrijd loopt zij mee met de hoofdsteward Prim Mahangoe (commandokamer).
- Marga van Aalst: om 13.00 uur aanwezig bij het overleg met de veiligheidscoördinatoren en de scheidsrechters. Tijdens de wedstrijd loopt zij mee met de veiligheidscoördinator van Stormvogels Telstar Richard de Smit (uitvak).

3.2 Waarnemingen

Scheidsrechtersoverleg

Bij het scheidsrechtersoverleg wordt afgesproken dat het publiek niet meteen gemaand wordt bij beledigende spreekkoren. Dit valt namelijk niet goed bij de moeilijke supporters. Bij problemen zal de scheidsrechter eerst overleggen met de veiligheidscoördinatoren voordat er ingegrepen wordt. De veiligheidscoördinatoren zullen in het geval van negatieve spreekkoren hun stewards de supporters persoonlijk laten benaderen.

Politie-inzet

Er is geen informatie voorhanden, die wijst op een voorgenomen treffen van supportersgroepen. De supporters van Haarlem zouden de laatste tijd wat onrustig zijn, terwijl de Stormvogels Telstar supporters zich de afgelopen tijd bij uitwedstrijden bijna voorbeeldig hebben gedragen en geen problemen hebben veroorzaakt.

In het draaiboek van de politie is de verdeling van de eenheden opgenomen met een globale taakomschrijving. Bejegeningprofiel en tolerantiegrenzen zijn niet uitputtend in het draaiboek aangegeven. Wanneer tot politieoptreden zou moeten worden overgegaan is in het draaiboek wel geïndiceerd, waarbij werd opgemerkt (pag. 4):

“De noodzaak van het optreden van de politie dient afgewogen te worden tegen het effect ervan op de openbare orde. Het politieoptreden kan eventueel tijdelijk worden uitgesteld indien gevaar voor escalatie aanwezig is of indien door optreden de veiligheid van personeel of derden gevaar loopt.

Het politieoptreden dient zoveel mogelijk een deëscalerend karakter te dragen”.

De politie regio Kennemerland heeft geen vrijgemaakte informatierechercheur ten behoeve van voetbalsupporters.

Tijdens de commandantenbriefing zijn o.a. de volgende onderwerpen aan de orde gesteld:

- Het aantal Stormvogels Telstar supporters zal 250 à 300 bedragen.
- Aandacht voor gedragingen van supporters na de wedstrijd.
- Plein vóór stadion “blauw verven” en supporters gescheiden houden.
- Afvoerwegen aan de orde gesteld.
- Afspraken over eventuele evaluatie.
- Aandacht voor het correct gekleed gaan.
- Te treffen maatregelen in geval van bommelding.

Na de commandantenbriefing volgt de briefing van het overig personeel met gebruikmaking van een Power Point presentatie.

- Taakverdeling en mutaties op het draaiboek.
- Geen combiregeling, noch inzet ME in verband met goed gedrag Stormvogels Telstar supporters.
- Geen inzet beredenen in verband met begrafenis prinses Juliana.
- Foto's van locaties waar de respectieve eenheden zouden worden ingezet.

Het politieoptreden wordt aangestuurd door de Operationeel commandant O.O.(openbare orde), vanuit zijn commandovoertuig, geparkeerd op het parkeerdek van de Dekamarkt, met goed zicht op het plein vóór het stadion en door de Operationeel commandant Stadion, die “zich naar eigen inzicht in en om het stadion bevond, waar hij op dat moment nodig was” (pag. 7 draaiboek).

De functie van Algemeen commandant wordt niet ingevuld.

Eventuele arrestanten zouden door één van de ordebussen overgebracht worden naar het politiebureau, waar de verdere afhandeling zou plaats vinden.

In het draaiboek is niet opgenomen dat de AU procedure (aanhouden en dagvaarding uitreiken) zou worden gevolgd en waar nodig de voetbalsnelrechtprocedure zou worden toegepast.

De politie is aanwezig met 45 fte plus nog ondersteuning van 10 leden van het JTT (Jeugd Toezicht Team), vrijwillige junioren die in twee groepen toezicht hielden op geparkeerde auto's van Stormvogels Telstar supporters in de woonbuurten tijdens de wedstrijd.

Voorafgaand aan de wedstrijd zijn op diverse locaties in Haarlem Noord kleine dreigende confrontaties die worden voorkomen door de inzet van vuistbusjes al dan niet in combinatie met de honden en hun begeleiders.

Inzet stewards HFC Haarlem

HFC Haarlem heeft een probleem om aan stewards te komen. Ze hebben nu 31 stewards, maar zouden er graag 40 willen hebben. HFC Haarlem krijgt hulp van AFC Ajax bij de opleiding van de stewards, nu de KNVB daar mee gestopt is.

De stewards van HFC Haarlem vragen bij de toegang tot het stadion aan de supporters van HFC Haarlem alleen naar hun toegangskaart en niet naar een legitimatiebewijs. De eigen supporters die plaats nemen op de Noordtribune worden gefouilleerd voordat ze in de slurf komen tussen Hoofd- en Noordtribune (dit is de korte zijkant van het stadion tussen Hoofd- en Noordtribune). Blijkjes moeten worden ingeleverd en vlaggenstokken uitgerold. De eigen bezoekers die plaatsnemen op de Hoofdtribune worden niet gefouilleerd.

De bezoekende supporters hebben een eigen ingang aan de Noordzijde van het stadion en een eigen vak. Aan de kant van de uitsupporters vindt wel een identiteitscontrole plaats. Op verzoek van Stormvogels Telstar fouilleren de stewards van HFC Haarlem de Stormvogels Telstar supporters bij de entree van de uittribune.

Voor aanvang van de wedstrijd wordt een rondje gemaakt met de steward-coördinator van HFC Haarlem. Aan de noordzijde is het stadion 'lek'. Er is daar alleen een open tralie hek wat allerlei mogelijkheden biedt om spullen vanaf de buitenzijde door te geven. Ook biedt de tribune sluiproutes, weinig zichtbare gedeeltes, waardoor supporters relatief makkelijk aan de aandacht van de stewards kunnen ontsnappen.

Na afloop van de wedstrijd is er een debriefing van de stewards waar het volgende punt ter sprake komt:

Aan het eind van de wedstrijd is er weer gegooid met stenen. Deze stenen zijn waarschijnlijk afkomstig van het pad achter de Noordtribune. Voor aanvang van de wedstrijd is er ook gegooid met stenen vanuit het HFC Haarlemvak richting Stormvogels Telstar supporters. Vanuit dit vak is teruggegooid met aanstekers.

Na de wedstrijd zijn de stewards achter de Stormvogels Telstar supporters aangegaan om te voorkomen dat het tot een handgemeen zou komen tussen beide groepen supporters.

Ongeregeldeheden

De Stormvogels Telstar supporters mogen vrij reizend naar het stadion komen ondanks de C-risico status van de wedstrijd.

Ongeveer een uur voor de wedstrijd verzamelen de Stormvogels Telstar supporters zich aan de korte zijde van het stadion. Daar komt het een paar maal bijna tot een confrontatie met de supporters van HFC Haarlem. Politie en stewards bevinden zich tussen de twee groepen supporters en houden ze gescheiden. Na zo'n tien à vijftien minuten, waarin de supporters verschillende malen elkaar dreigen aan te vallen, lukt het de stewards en politie de Stormvogels Telstar supporters, waaronder een aantal met breezers of bier, de kant van de bezoekersingang op te krijgen.

Als de supporters het uitvak in gaan beginnen de schreeuwpartijen en dreigementen weer opnieuw. De beide groepen supporters kunnen elkaar zien en horen. Vijf maal komt er een kleine steen vanuit het HFC Haarlemvak richting Stormvogels Telstar supporters. De stewards van Stormvogels Telstar verwijderen vervolgens hun supporters uit het gebied bij de hekken. De politie die de supporters van Stormvogels Telstar begeleidt, geeft aan buiten het stadion te zullen blijven, maar tijdens de wedstrijd staan er toch 3 à 4 agenten in het uitvak.

Bij de eerste goal(1-0 voor Haarlem) blijkt dat er ook vuurwerk door de fouillering is geslipt. Drie supporters van HFC Haarlem steken fakkels (bengaals vuurwerk) aan.

Ook bij Stormvogels Telstar blijkt een fakkel door de fouillering gekomen te zijn. Bij de tweede goal (1-1) steekt een supporter van Stormvogels Telstar de fakkel aan. De stewards hebben nauwkeurig in de gaten wie dit is en de veiligheidscoördinator zal de supporter aanspreken (bij de volgende wedstrijd) en een afspraak met hem maken over de strafmaat.

In het HFC Haarlemvak wordt 1 keer een steward belaagd als de bal over het hek komt. De steward weet de supporter van zich af te schudden en de supporter neemt weer plaats op de tribune.

Na afloop van de verder rustig verlopende wedstrijd (er zijn geen aanhoudende spreekkoren), doen zich nogmaals ongeregeldheden voor. De naar huis terugkerende Stormvogels Telstar supporters worden voorafgegaan door een ordebusje. De staart van de groep wordt gevormd door meerdere politievoertuigen, politiefunctionarissen te voet en door een groot aantal stewards. Maar direct nadat de supporters van Stormvogels Telstar de zijuitgang uit zijn en achter het stadion langs lopen, breken supporters van HFC Haarlem door achter de tribunes. Gelukkig houdt het hek stand en is de politie vrij snel met extra auto's en honden ter plaatse. De supporters van Haarlem (de hardnekkigste 3 à 4) worden door een 1 agent met gummi-knuppel binnen het stadion teruggedwongen en de stoet loopt verder. Net buiten het stadion blijken de supporters van HFC Haarlem zich aan de verkeerde kant van de tribunes te bevinden (ze hebben een cateringdeur geforceerd) en proberen de groepen elkaar weer aan te vallen. Ook op de bijvelden vindt nog een aanval plaats van de HFC Haarlem supporters: zo'n twintig HFC Haarlem supporters trachten bij de Stormvogels Telstar supporters te komen, waarbij zij, om herkenning te bemoeilijken, hun capuchon over hun hoofd trekken, maar ook dit wordt succesvol door de politie en stewards afgehouden.

Als de supporters van Stormvogels Telstar de voetgangers brug bereiken blijkt dat groepen HFC Haarlem supporters via de buitenkant van de singel proberen zo dicht mogelijk bij de Telstar aanhang te geraken. Ook hier houden de stewards en de politie de groepen gescheiden.

De stewards assisteren tot ver buiten het stadion de politie bij de afvoer van de Stormvogels Telstar supporters. Enkele keren rijdt de politie met optische en geluidssignalen om tijdig op de gewenste plaats te komen.

De Haarlem supporters waaieren vervolgens uit de wijk in. Volgens de politie blijft het verder rustig en komt het niet tot een treffen.

4 Conclusies en aanbevelingen

Conclusies

Op grond van de geraadpleegde draaiboeken en documenten en de waarnemingen tijdens het vooroverleg en op de wedstrijddag zelf, trekt het auditteam de volgende conclusies:

Consequenties C-categorie

De wedstrijd is vooraf door de Burgemeester van Haarlem als een Risico-C-wedstrijd gekwalificeerd, maar de verwachting was dat een C-risico niet echt noodzakelijk meer was. De argumenten die zijn aangevoerd om de wedstrijd in de C-categorie onder te brengen zijn:

- het is een streekderby en
- een paar jaar geleden hebben uit de hand gelopen supportersconfrontaties plaats gevonden.

In ieder geval heeft de C-risico-inschaling vooraf niet geleid tot toepassing van het daarbij behorende landelijk vastgestelde regime.

Noch uit het draaiboek, noch uit de politie-inzet is gebleken dat bijzondere voorzorgmaatregelen zijn genomen om supportersconfrontaties te voorkomen. Ook was er geen sprake van een alcoholverkoop-verbod in de omgeving van het stadion en het droogleggen van het stadion drie uur voor tot een uur na de wedstrijd.

Verder ontbreekt het "if what" scenario. Te veel wordt overgelaten om naar bevinding van zaken te handelen. De organisatiestructuur biedt nauwelijks mogelijkheden om professioneel op te schalen. Van afspraken, bijvoorbeeld: wie vertegenwoordigt de driehoek, waar komen zij bijeen en hoe worden zij geïnfomeerd en hoe communiceren zij, is niets gebleken. Een justitiële afdoening van arrestanten is in het draaiboek zeer summier beschreven.

Samenwerking

In Haarlem wordt door de BVO (veiligheidscoördinator, stewards) goed samengewerkt bij de voorbereiding en uitvoering van de maatregelen die genomen worden om HFC Haarlem –Stormvogels Telstar op een veilige en ordelijke manier te laten verlopen. De informatievoorziening voor, tijdens en na de wedstrijd is adequaat. Er is sprake van zoveel mogelijk vaste mensen waardoor veel ervaring en zekerheid is ontwikkeld.

De samenwerking tussen de BVO en de politie Haarlem is goed verlopen. Ook de begeleiding en informatieverstrekking van zowel de politie als de beide BVO's naar het auditteam toe is prima.

Toegangscontrole en fouilleren

Bij Stormvogels Telstar supporters is er gecheckt op een geldig plaatsbewijs. Ook bij de HFC Haarlem supporters is gefouilleerd. Ondanks het fouilleren zijn er door de supporters in het stadion enkele fakkels en wat vuurwerk ontstoken en is er met stenen gegooid.

De wijze waarop de toegangscontrole plaatsvindt, sluit niet uit dat supporters met een stadionverbod worden toegelaten.

Infrastructuur

Het HFC Haarlem stadion is een oud stadion met een gebrekkige infrastructuur. Er is geen aparte aanvoerroute voor bezoekers, geen gescheiden parkeerplekken, geen grachten, en geen speciale lexaanwanden die zorgen voor een veilige scheiding van bezoekers en eigen supporters. De aan en afvoer van supporters van Stormvogels Telstar levert dan ook daadwerkelijk problemen op en vragen grote inzet van de politie en de stewards. Ook de plaatsing van zowel het bezoekersvak als het vak voor eigen harde kern supporters aan dezelfde zijde, gescheiden door traliehekken en een lege tribune, vraagt om moeilijkheden bij deze wedstrijd. De HFC Haarlem supporters blijken in het bezit te zijn van zo'n 5 kleine stenen en vuurwerk (3 fakkels en 2 knallers) en dit wordt dan ook de kant van Stormvogels Telstar opgegooid. De vraag is of deze stenen en vuurwerk het gevolg zijn van gebrekkig fouilleren of dat ze tijdens de wedstrijd via de tralies achter het stadion zijn binnengebracht door derden.

Politieoptreden

Voor, tijdens en na de wedstrijden zijn meerdere overtredingen van supporters geconstateerd. Wij noemen hier het nuttigen van alcohol, stenen gooien, vuurwerk afsteken en een steward aanvallen. Het politieoptreden heeft een confrontatie tussen de twee supportersgroepen kunnen voorkomen en is in dit opzicht geslaagd te noemen. Echter omdat scenario's voor het bestrijden van rellen ontbreken, is er vooral naar bevind van zaken gehandeld en er zijn geen supporters van Haarlem en Stormvogels aangehouden.

Samen met stewards was de politie ter plaatse in het stadion waar Haarlem supporters met stenen gooiden. Gezamenlijk werden de supporters van het hek teruggedrongen en daar vandaan verwijderd. Van gerichte activiteiten van de politie om tot aanhouding van de stenengooiers te komen is niets gebleken, terwijl dit over het algemeen de enige rechtvaardiging is dat politie in het stadion aanwezig is.

Buiten stadion optreden stewards

De stewards zijn ver buiten het stadion op de openbare weg opgetreden. De BVO is verantwoordelijk voor de openbare orde in en rondom het stadion, terwijl de politie verantwoordelijk is voor de handhaving van de openbare orde in de openbare ruimte rond het stadion (zie pag. 39 Beleidskader). Het is niet alleen onverstandig om een ongeordende groep stewards zo ver van het stadion als "ordehandhaver" te laten optreden, maar ook onwettig omdat bij confrontaties (met gewonden) gauw sprake zal kunnen zijn van "openlijke geweldpleging".

In vergelijking met de andere risico C-wedstrijden die door het auditteam bezocht zijn heeft het veiligheidsbeleid rond deze wedstrijd een vrijblijvender karakter:

- De risico C-inschaling heeft niet geleid tot toepassing van het daarbij behorende regime dat in het landelijk beleidskader is vastgelegd.
- Een lokaal convenant waarin afspraken van de betrokken organisaties rond het veiligheidsbeleid zijn vastgelegd ontbreekt.
- Er is geen "if what" scenario voor het ingrijpen bij ongeregelheden.

Aanbevelingen

Het auditteam doet de volgende aanbevelingen:

- Laat de C risico-inschaling leiden tot toepassing van het daarbij behorende landelijk vastgestelde regime en de preventieve maatregelen te nemen die horen bij de C-risicostatus waaronder alcoholverkoop verbod in de omgeving van het stadion en het droogleggen van het stadion drie uur voor tot een uur na de wedstrijd.
- Zorg voor een adequate controle op stadionverboden door middel van identiteitscontrole.
- De infrastructuur behoeft verbetering; aandachtspunten zijn onder meer het pad achter de Noordtribune en de video- en omroepinstallatie in het stadion.
- Stel een ontruimingsplan op voor bommeldingen en het staken van een wedstrijd, waardoor optreden tegen onwenselijke spreekkoren een reële optie wordt.
- Een betere taakafbakening tussen politie en stewards is noodzakelijk, waarbij de inzet van stewards buiten het stadion beperkt moet zijn tot ordebe waarder, fouilleerder en controleur van kaarten en identiteitsbewijzen.
- Het verdient aanbeveling het veiligheidsbeleid verder uit te werken. In een lokaal convenant dienen de onderlinge afspraken tussen de betrokken organisaties te worden vastgelegd. Verdere aandachtspunten die (ook) in het politiedraaiboek thuishoren zijn het "if what"scenario voor het politieoptreden bij ongeregelheden, waarbij onder meer aandacht moet zijn voor noodbevelen, noodverordeningen en bestuurlijke ophouding.
- Voorts is bij ongeregelheden van belang dat er (eerder) wordt overgegaan tot aanhoudingen van supporters. Van het (eerder) aanhouden van supporters gaat een belangrijke voorbeeldwerking uit. Het vervolg op aanhoudingen dient in overleg met het OM nader te worden uitgewerkt en vastgelegd.

Het realiseren van deze aanbevelingen kan naar de mening van het auditteam bovendien leiden tot een vermindering van politie-inzet bij risicowedstrijden.

Bijlagen

Bijlage 1 Samenstelling auditteam

Het auditteam is als volgt samengesteld:

Voorzitter

- Margo Vliegenthart

Leden

- Cees Bakker
- Tom van Daalen
- Jan Franssen
- Cees Ottevanger

Het wedstrijdbezoek is uitgevoerd door Jan Franssen, Cees Bakker en Anja Beerepoot en Marga van Aalst. Ondersteuning is verleend door Agnes Bürmann en Bram van Dijk van DSP-groep.